19637 Vreemdelingenbeleid

Nr. 3683 Brief van de minister van Asiel en Migratie

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 oktober 2026

De sociale veiligheid van asielzoekers waarbij het risico op kwetsbaarheid extra aanwezig is, waaronder lhbtiq+ en bekeerlingen, vraagt in de opvang en begeleiding scherpe aandacht. Het kan niet zo zijn dat asielzoekers die naar Nederland zijn gevlucht vanwege vervolging om hun geloof of seksuele geaardheid, opnieuw worden bedreigd of geïntimideerd. Iedere asielzoeker moet zich veilig kunnen voelen op een COA-locatie, ongeacht zijn of haar religieuze overtuiging of seksuele gerichtheid en genderidentiteit. Zoals ook blijkt uit recente berichtgeving[1] en signalen van belangenorganisaties, komen op sommige locaties incidenten voor. Zulke incidenten zijn volstrekt onaanvaardbaar. Wie in Nederland verblijft, moet respecteren dat iedereen hier in vrijheid kan geloven en zichzelf kan zijn. Tegen bedreiging, geweld, intimidatie en religieuze dwang moet krachtig worden opgetreden, hetgeen ook aan de orde kwam in het Commissiedebat Vreemdelingen- en Asielbeleid van 10 september jl.

In deze brief zet ik uiteen langs welke lijnen de problematiek wordt aangepakt en op welke fronten de aanpak zal worden versterkt. Daarmee kom ik ook tegemoet aan het verzoek van de vaste commissie voor Asiel en Migratie van 3 juli jl. om een Kabinetsreactie te ontvangen n.a.v. een brief van B. R. d.d. 20 juni 2026 over ‘Zwartboek Geloofsvervolging in de Nederlandse Opvang' en n.a.v. ‘Noodbrief structureel onveilige situaties bij queer asielzoekers’ d.d. 18 juni 2026 van LGBT Asylum Support.

Aanpak onveiligheid kwetsbare personen in de opvang

Uitgangspunt is dat iedere asielzoeker zich (sociaal) veilig moeten weten op de COA-locatie. In de opvang bij het COA en in de hele migratieketen speelt het Nederlandse waardenkader een belangrijke rol. Het COA geeft voorlichting aan alle bewoners, specifiek over artikel 1 uit de Grondwet en andere gerelateerde thema’s. Er is voor bewoners op het bewonersplatform van het COA relevante informatie beschikbaar voor lhbtiq+ personen, zoals informatie over lhbtiq+ gerelateerde organisaties en wat te doen als je slachtoffer bent van discriminatie.

Het COA streeft er naar om op elke COA-locatie minstens één contactpersoon lhbtiq+ te hebben. Deze contactpersonen hebben extra kennis en affiniteit met de doelgroep en ondersteunen collega’s in de begeleiding van lhbtiq+ bewoners. In samenwerking met COC Nederland, biedt het COA daarnaast voor iedere medewerker een basistraining aan over lhbtiq+ thematiek. Aanvullend is er een verdiepende training beschikbaar voor lhbtiq+ contactpersonen.

[1] Nederlands Dagblad, 4 september 2026, ‘*In overvolle azc’s krijgen groepen als christenen, alawieten en homo’s de klappen’*

Het COA treedt conform het maatregelenbeleid normerend op jegens bewoners die zich niet aan de huisregels houden, waaronder het verbod op discriminatie, intimidatie en geweld. Denk bij het opleggen van een maatregel aan inhouding van verstrekkingen en -bij incidenten met ernstige impact—overplaatsing naar de handhaving- en toezichtlocatie in Hoogeveen waar een vrijheidsbeperkende maatregel geldt. Voorts blijft COA het belang uitdragen richting haar medewerkers om zorgvuldig incidenten op COA-locaties te registreren met aandacht voor discriminatie vanwege iemands seksuele gerichtheid of geloofsovertuiging.

Wanneer daarbij sprake is van een strafbaar feit, wordt melding of aangifte bij de politie gedaan door COA en/of worden bewoners gestimuleerd melding of aangifte te doen. Iemand die wordt verdacht van een strafbaar feit, moet duidelijk merken dat het plegen van misdrijven direct strafrechtelijke gevolgen heeft (lik-op-stuk). Dit is in veel gevallen wel afhankelijk van het doen van aangifte. Zonder aangifte bestaat immers het risico dat politie en het Openbaar Ministerie niet op de hoogte raken van een misdrijf, over het nodige bewijs kunnen beschikken en de dader daadwerkelijk kunnen opsporen en vervolgen. Daarom stimuleert het COA het doen van aangifte actief middels toegankelijke informatie richting bewoners en medewerkers. Wanneer vreemdelingen misdrijven plegen en hiervoor (onherroepelijk) veroordeeld zijn, toetst de IND vervolgens op verblijfsrechtelijke consequenties.

Vorige maand veroordeelde de politierechter een dertigjarige asielzoeker tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van twee weken voor de mishandeling en bedreiging van een Syrische christen in het asielzoekerscentrum in Goes. Dit onderstreept dat ernstige incidenten plaatsvinden, maar ook dat de strafrechtelijke route effect sorteert.[2]

Zoals recent benoemd in antwoord op Kamervragen van de leden Ceder en Van Dijk[3], wordt de normering vanuit het COA in de praktijk bemoeilijkt wanneer bijvoorbeeld medewerkers geen getuige zijn van een incident en betrokken bewoners naderhand een verschillend feitenrelaas aanvoeren. Dit beperkt de mogelijkheden om een zorgvuldig feitenonderzoek te verrichten. Bovendien kan negatief gedrag tegen kwetsbare doelgroepen in de opvang, waar ook christelijke asielzoekers toe behoren, soms heel subtiel plaatsvinden. Daarom blijft het doen van aangifte en/of melding door bewoners en COA van belang, om met de sterke arm ook langs de strafrechtelijke band gedrag te normeren.

Op basis van de tot nu toe bekende signalen, herkent het COA zich niet in het beeld dat op alle locaties sprake is van systematische intimidatie of groepsdruk op basis van religie. Tegelijkertijd laten cijfers van het meldpunt van Stichting Gave, SDOK en Open Doors zien dat op bepaalde locaties de veiligheid van christelijke bewoners terdege onder druk staat. Recent is bij contactpersonen

---

[2] Reformatorisch Dagblad, 11 augustus 2026, *'Twee weken cel voor asielzoeker die christen in asielzoekerscentrum Goes bedreigde en mishandelde'*

[3] Antwoord op vragen van de leden Ceder en Diederik van Dijk over bedreiging en intimidatie van christelijke asielzoekers in asielzoekerscentra | Tweede Kamer der Staten-Generaal

veiligheid alertheid gevraagd op signalen van intimidatie richting kwetsbare doelgroepen in de opvang en om deze signalen ook intern te melden. Voorts zal de bestaande training voor COA-medewerkers in de begeleiding van religieuze bewoners onder alle locatiemanagers opnieuw onder de aandacht worden gebracht. Onderdeel van deze werkinstructie zijn gerichte handvatten hoe religieuze spanningen kunnen worden herkend en voorkomen.

Voorts heeft mijn ministerie met de strafrechtketen en het WODC verkend hoe beter kan worden gemonitord hoe vaak sprake is van strafbare feiten door asielzoekers met een discriminatoir oogmerk. De jaarlijkse Incidentenmonitor zal daarom worden uitgebreid met nadere informatie over misdrijven met een discriminatoir oogmerk. Daarbij gaat het onder meer om discriminatie vanwege godsdienst/levensovertuiging en seksuele gerichtheid. Naar verwachting zal dit voor het eerst worden opgenomen in de Incidentenmonitor 2026, die voor het zomerreces van 2027 wordt gepubliceerd. Hiermee kom ik tegemoet aan de motie van de leden van de Ceder en Van Dijk om incidenten van religieus gemotiveerd geweld tegen asielzoekers binnen opvanglocaties beter te registreren.[4]

Langs die lijnen zal de komende periode de aanpak worden versterkt en geef ik uitvoering aan de motie van de leden Ceder en Van Dijk[5]. Zowel mijn departement als COA blijven in contact staan met de belangenorganisaties, zoals stichting Gave, om de situatie te monitoren en te bespreken op welke onderdelen vervolgacties nodig zijn.

Tot slot, specifiek in relatie tot LGBT Asylum Support.

Er is richting deze organisatie herhaaldelijk aangegeven dat niet kan worden ingaan op individuele zaken en daarom niet inhoudelijk gereageerd kan worden op de individuele situaties die LGBT Asylum Support schetst in zijn brieven.

In plaats van hierop steeds per geval te wijzen, sturen wij nu een ontvangstbevestiging. Datzelfde geldt voor vervolgbrieven wanneer er in een eerdere reactie ons beleid en/of standpunt over het betreffende onderwerp al uiteen is gezet.

Daarbij is met klem gevraagd te stoppen met de manier waarop LGBT Asylum Support schrijft over medewerkers in de vreemdelingenketen. De (ongefundeerde) beschuldigingen en insinuaties die LGBT Asylum Support uit aan het adres van individuele collega’s passen wat het departement betreft niet binnen de gewenste omgangsvormen en doen geen recht aan het werk dat deze mensen binnen de vreemdelingenketen verrichten.

Verder is aangegeven dat zal blijven worden ingaan op (nieuwe) vragen en kwesties die raken aan het beleid van dit kabinet over de opvang en asielprocedure van LHBTIQ+- asielzoekers.

---

[4] Kamerstuk 19 637, nr. 3586.
[5] Kamerstuk 36 800 XX, nr. 39

Ook is door het departement het aanbod gedaan om mondeling van gedachten te wisselen en te spreken over bepaalde keuzes en standpunten.

Dat aanbod is herhaaldelijk gedaan. Tot op heden is LGBT Asylum Support niet op dit aanbod in gegaan.

Het feit dat LGBT AS geen inhoudelijke terugkoppeling krijgt, betekent niet dat er geen actie wordt ondernomen. Het COA hecht groot belang aan de veiligheid van al zijn bewoners in de opvang. Meldingen zoals die van LGBT Asylum Support spelen hierbij een belangrijke rol.

Het COA blijft daarom alle signalen die het ontvangt over de sociale en fysieke veiligheid van asielzoekers serieus nemen en zet gepaste acties uit waar van toepassing.
Het COA heeft expliciet aangegeven te hopen dat de signaleringsrol die LGBT Asylum Support met grote betrokkenheid op zich neemt, te kunnen behouden. Overigens zijn COA-medewerkers professionals die zijn opgeleid en getraind voor het werk dat zij verrichten en daarmee uitgerust om op juiste en adequate wijze het werk op de opvanglocaties te verrichten.

Specifiek meldingen waarbij sprake is van een dreiging van suïcide worden uiteraard zeer serieus genomen. Het COA heeft in de begeleiding aandacht voor suïcidepreventie. In ketenverband kan het Ketenbreed Calamiteitenteam (KCT) worden ingeschakeld bij suïcidedreiging of -pogingen.

Zowel mijn ministerie als het COA blijven alert op signalen over (sociale) onveiligheid. Als voornoemde aanpak van de problematiek onvoldoende effect sorteert, zal ik tijdig bezien waar maatregelen kunnen worden aangescherpt.

De minister van Asiel en Migratie,
G. van den Brink